

manuscrise și note muzicale. Căminul, gata pregătit pentru foc, lampa care a poposit mai târziu după sfeșnice în această casă și care acum privește neputincioasă la becul electric, cărțile din bibliotecă, instrumentele muzicale auxiliare și ca acestea multe altele, toate au fost prietenile de nedespărțit ale patriarhului de la Căpățineni, sat intrat din nou în istorie prin marea hidrocentrală „Gheorghe Gheorghiu-Dej” de pe Argeș.

Aici, sub pavăza de netrecut a masivului Făgăraș, sub poalele dealului Albina, în aerul ozonat și liniștea tulburată numai de zumzetul undelor de cleștar ale Argeșului și-a petrecut o mare parte din viață George Stephănescu (1843—1925). Retrăgându-se în singurătatea naturii, după eforturile și necazurile pricinuite de oamenii care conduceau în acele timpuri destinele țării și care nu-i înțelegeau pasiunea și efortul depus pentru crearea unei școli naționale de cânt, el își refăcea forțele și pornea din nou la luptă și muncă, pînă ce, la 1 aprilie 1921, munca lui a fost încununată de succes prin legiferarea înființării Operei Române.

Tot aici au poposit, ca oaspeți, în iulie 1887, spre a-și întrema sănătatea, Iulia, fiica marelui B.P. Hașdeu, iar mai înainte (1872—1873), venind din Rm. Vilcea, cu diligența, prin Tigveni la Curtea de Argeș, apoi de aici la Căpățineni, I.L. Caragiale, cînd era revizor al județelor Argeș și Rm. Vilcea.

Aici, într-o seară caldă din iulie 1882 la umbra nukului secular, a povestit neîntrecutul dramaturg lui George Stephănescu, subiectul *Năpastei*, tragedie auzită într-o cămărușă din Tigveni.

Potecile și aleele din parc sînt și acum străjuite de pietrele și băncile pe care au întîrziat, în lungi discuții, George Stephănescu cu Ion Băjenaru, discipol devotat al maestrului și a cărui voce excepțională răzbate prin timp pînă la noi.

Mîndruliță de la munte, *Fluierașul* și alte peste 150 de romane, hore și lieduri, multe din ele pe versuri de Mihail Eminescu (*Lasă-ți lumea ta uitată*, *Pe lîngă plopii fără soț*, *Somnoroase păsările*, *La steaua*, *O rămii*, *Și dacă ramuri bat în geam*, *De ce nu vii?* și *Kamadeva*) sau pe versuri de Vasile Alecsandri, Alexandru Vlahuță (*În fericire*), Traian Demetrescu (*Pămîntul*, *Idila* și *Amintire*) ori pe texte de Musset, Victor Hugo, Alfred de Vigny, Albert Samain (*Melodie*) au fost concepute sau chiar defnitive aici.

EXPOZIȚIA „TUDOR VIANU, UN MARE UMANIST AL EPOCII NOASTRE”

VICTORIA POPOVICI

Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România a organizat recent o cuprinzătoare retrospectivă Tudor Vianu. Deschisă într-o sală a Bibliotecii, expoziția prilejuiește o emoționantă rememorare a vieții și operei marelui profesor și gînditor român, o pătrundere vie în lumea lui.

Personalitate multilaterală de orientare umanistă, acest „*Nil darnic de știință și înțelepciune*” cum l-a caracterizat Perpessicius, a lăsat urme adînci, atît în literatura estetică, istoria literară sau stilistică, cit și în alte domenii ale culturii și științei românești din veacul nostru.

Cu ocazia inaugurării festive, profesorul Șerban Cioculescu, membru corespondent al Academiei și director general al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România a adus un cald omagiu marelui om de cultură și activității sale prodigioase, multilaterale.

Cărți, fotografii, manuscrise, scrisori și alte documente puse de familie la îndemîna organizatorilor (majoritatea necunoscute publicului) punctează sugestiv anii de formație și evoluția sa ulterioară, relațiile lui cu mari personalități ale vremii, prezența sa ca ambasador al culturii române în lume.

Piese grupate în mai multe secțiuni, cu prețuri și simț artistic, echilibrat și diferențiat, subliniază valoarea obiectelor autentice expuse și conținutul de idei conturat de tematica expoziției. Astfel, se pot urmări anii copilăriei fericite din casa părintească de la Giurgiu a doctorului Alexandru Vianu, unde s-a născut la 27 decembrie 1897; anii de studii în țară și străinătate, la Viena și Tübingen, sint reliefate prin grupuri de fotografii, imagini ale tinărului Tudor Vianu alături de amici, personalități remarcabile, cum sint de pildă, fotografia în grup Gala Galaction, Tudor Vianu și Al. Rosetti; fotografia cu scriitorul italian Massimo Bontempelli; cu soția și Ion Pillat în 1938; cu Ion Marin Sadoveanu și Sorin Negruzzi în 1925; cu Ion Barbu la Tübingen, în 1923. Emoționează fotocopia primei poezii publicate în „Flacăra” — 19 martie 1916. Este prinsă și activitatea poetică de la revistele „Făclia”, „Literatorul”, „Sburătorul”.

Remarcabile sint cele două portrete ale lui Vianu școlar și student și cit se poate de evocatoare fotografiile profesorilor săi de la Universitatea din București, Ovid Densusianu și Mihail Dragomirescu.

Alte panouri reliefează omul de cultură, filozoful, profesorul, criticul, eseistul, istoricul literar, stilistul.

Vizitatorul face cunoștință prin imagini și lucrări nu numai cu opera sa atît de variată, ci și cu activitatea desfășurată la catedră. Tot acum se conturează și imaginea aceluia care a difuzat cultura românească peste hotare. Iată-l pe Tudor Vianu și Ion Petrovici între participanții la Congresul de filozofie Descartes — Paris (august 1937); în prezidiul Congresului de estetică, (Paris 1937); la Congresul de poetică — (Varșovia 1966).

Patru panouri dense și mai multe vitrine conturează sugestiv activitatea marelui savant român în anii socialismului. Sint expuse aici diferite imagini de la catedră, fotocopii după

diferite lucrări: *Cultura neolatină* „Bulletino dell' Instituto din Filologia Romanza della Università di Roma” 1962; „Istoria literaturii române moderne”, București, Casa Școalelor, 1944; „Studii de literatură universală comparată”, ed. II, refăcută și adăugită, București, Ed. Academiei R.P.R. 1963.

Panoul care ilustrează activitatea lui T. Vianu ca director general al Bibliotecii R.S. România este mai ales un ansamblu de imagini.

Panoul evidențiază momentul semnificativ al editării Bibliografiei literaturii române — perioada 1948—1960 — sub redacția lui.

În cadrul secțiunii care reprezintă activitatea de academician a lui T. Vianu, se face remarcată lucrarea acestuia „Influența lui Hegel în cultura română”, 1933, premiată cu Marele premiu Năsturel Herescu al Academiei în 1933 și scrisoarea de mulțumire cu ocazia alegerii sale ca membru corespondent al Academiei Române în 1935. Și în acest compartiment al expoziției o abundență de imagini, înfățișează pe acad. Vianu la diferite sărbători, sesiuni științifice, comemorări, centenare.

Ultima secțiune este dedicată activității prestigioase a profesorului T. Vianu în cadrul UNESCO.

Sint semnificative în acest sens lucrările: „UNESCO și cultura modernă” ce a apărut în primul număr al Buletinului Comisiei Naționale a României pentru UNESCO și „Permanențele literaturii române”.

O suită de fotografii ni-l înfățișează la diferite congrese internaționale UNESCO, începînd cu anul 1956 și pînă la prematura sa moarte survenită la 21 mai 1964.

De asemenea o serie de vitrine completează în mod diferit imaginile de pe panouri, cu acte personale și manuscrise, distincții primite. Într-una dintre vitrine sint grupate: Meritul cultural cavaler clasa I, Ordinul Municipiilor clasa I; Premiul de Stat al R.P. Române cu diploma și medalia de aur.

Printre lucrări și scrisori inedite sint expuse obiecte ce au aparținut marelui dispărut: un ceas de aur dăruit de părintele său la bacalaureat și un coupe-papier de a gînt.

Așa cum a fost concepută și realizată tematica expoziției de față și partea ei tehnică-artistică, au oferit vizitatorilor o imagine clară și completă despre personalitatea patriotului umanist ce a fost și rămîne Tudor Vianu, evidențiînd aspecte mai puțin cunoscute ale existenței lui Tudor Vianu și subliniînd momentele semnificative din viața lui și a epocii în care și-a desfășurat impresionanta sa activitate.